

HER SONBAHAR GELİŞİNDE

AYTEN ÇELEBİ

O yaz, gülümseyen bebek kadar güzeldi.

Umduğumla bulduğum şeylerin çoktandır ilk kez denk düştüğü mevsim, yeni kararlarımın da arifesiydi.

Senelerdir alabora olmuş nice durumdan kıyıya yetişebilmeyi ummuş ve nihayet yetişmiş hem de beni karşılayan yeni bir ben bulmuştum...

Zamanımı en değerli servetim saydığımından artık israf etmemeye yeminliydim.

İşte bu kıvanç ve sevinçle, iç seslerimi derinden dinlemek ve dış etkenlerle çelişkiye düşmemek için kendime uzak bir yer seçmiştim.

Ruhen hazır olduğumdan mıdır nedir, bir başıma gittiğim küçük sahil kasabasının her yeri ve her ânı büyüldü.

Zorluklarla dolu hayatın pürüzsüz yüzü gibiydi.

Gördüğüm bütün insanlar da belli ki şendi, ya da onlar da benim gibi yaşadıklarının bir bölümünü cevizden sandıklarına saklayıp ruhi ambarlarına rızık ve umut doldurmaya gelmişlerdi.

Günlerim; yüzerek, düşünerek, çözerek, işlenmiş cevher gibi birbirini takip ederken gönlüm de sütliman bir iklimdeydi.

Bir amaçla uyanmak, geçmişime dair bütün hayıflanmalarımın da panzehiri gibiydi.

Beyaz badanalı duvarlarıyla yüzümüze şavkıyan, önünden geçenleri sardunyalı pencerelerinden selamlayan taş evler ve sıra sıra begonviller sanki cana can katan hoş kokulu tabletlerdi.

Evvel ezelden nice ayak izlerini saklayarak buralara uzanan, tabanlarımdan kalbime esrarlı ve sağlam cidarlı damar gibi dolanan sokaklar, üzerinde yürürken tüm olumsuz duyguları silmekteydi.

Burada, öfkenin, kinin, türlü kötü düşüncenin insan beyninden, bedeninden buhar olup uçtuğu kesindi.

Bazen, kabaran dalgalar nabzımla eşleşerek beni hüzne boğsalar da, hızlı kulaç atmak çok şeye çözüm ve iyi öğrendiğim şeylerimdendi.

Üzerinden zamanın bulut olup aktığı serviler, kadim evler, höyükler ve karşı ormanlık tepenin tepesinde yükselen kaleler, sanki antik çağdan ve hatta daha da uzaklardan günümüze ulaşmış Homeros'un, Gılgamış'ın destanından, Sümer Kralının kızı Enaduenna'nın şiirlerinden dizeler dinletmekteydi.

Bu dünyaya dair defterlerini kapatanlar, bin yıllar öncesinde de kalmış olsalar, bana gelecekte yaşayacak olanlardan daha bildik ve yakın gelirdi.

Benim için, eninde sonunda varılacak olan dinginliği ve mülksüzlüğü temsil ederlerdi.

Ruh halimi bu kadar gerilerde gezintiye sürükleyen ve kaygıyı, tasayı daha kalbe düşmeden ezen manzarayla, birkaç saat sonra akla gelmez şekilde tamamlanmayı bekleyen öyküm mekânlar ile olaylar arasında anlaşma varmış gibi tılsımlı ve tarifsizdi.

Üç haftadır buradaydım.

Eylül ayının onbirinci günüydü.

Tatilimin bitmesine az kalmıştı. Bronzlaşmış tenimden iliklerime, bilincimden bilinç altı alanımın derinlerine, bol güneşli günlerin ve engin duru denizin sağıltan enerjisi birikmiş ve huzura açılan kanalların şifreleri inmişti.

Bu güçle nice dağı ve dolaşıklığı bir solukta aşmam işten bile değildi.

Yeni ders yılına hazırdım. Öğrencilerime okuyacağım birkaç deneme bile yazmışım ve

bundan böyle "off" çekmeden düşünüp yazmakla uğraşacaktım.

Kumsalda şezlonga uzandıkça,

9 A daki haylaz İskender'in Divan Edebiyatı'nın berceste beyitlerinden birisi olan

"Canı kim cananı için sevse cananın sever,

Canı için kim ki cananın sever canını sever" ini okuyarak

"Hocam bu ne dolambaçlı şiir böyle" diye Fuzuli'ye sitem edişini,

ardından arkadaşlarına göz kırparak hafif şaklaban bir tavırla

" Orhan Veli gibi basit yazsa anlardık, bakın mesela bazı mısralarına;

İçinde kötülük yok biliyorum, yok, benim de yok, ama olmaz ki, böyle de yatılmaz ki!" diyerek kollarını açmasını hatırlıyor, istemsizce sesli gülüyor, ona dersimi sevdirmek için sürprizler planlıyordum.

Bir tatlı hâl içinde hediyelik eşya bakıp sonra da dün akşam üstü plajda unuttuğum şapkamı arayacaktım.

Kısa süre çarşayı dolaştım. Ardından, nedense kestirme yolu bırakıp görelî bir karmaşadan ve balıkçı teknelerinin arasından geçerek iskeleye ulaştım...

Ulaştım ulaşmasına da aynı renk ve aynı biçim şapkayı başına takmış sarışın kadınla, saçlarına aklar akmış karışın adam karşısında kilitlenmiş, tek adım dahi atamamıştım.

Karanlıkta yüzüne fener tutulmuş suçlu kadar şaşkındım.

Buradan ileri gidemezdim.

Uzun yıllar öncesinde kalmış, pişmanlıktan, insaftan, safsatadan dersini almış ve her kavşakta harlanmış hatıra dönmeliydim.

"Anlatsam roman olur." demeden özünü vereyim.

Orta Çağ ı ortasında bir ülkede, karlı dağın eteğinde bir şehirde, Atatürk Caddesi üzerindeki lisede, dumanı tüten iki sevgiliden biri ydım.

Okul bizim mabedimizdi.

Tek, sakalların paşa gönlü hoş olsun diye, fizikten cebire, kimyadan biyolojiye anlamaya başladığım çok şeyi bilmezden gele gele ve baskılar altında duygularımı gizleye gizleye üç yılı geçirmiştim.

Sihirli kapaklarım yok ya sonunda açıklar verdim.

Üniversiteye gidiş zamanımız gelmişken ve aşk, kolaylaşan şartlarına sevinirken; mezhep temelinde kaynayan, annemle beni sürgüne zorlayan, her yoruma açık, acımasız, tehditkar tartışmalar yüzünden epeyce incindim.

Günlerden birgün, beni çok sevdiğini bildiğim dedemin gözlerinde fişkıran öfke, öfkenin arkasındaki yerde de tek kurşunlu silahı görmüştüm.

Kesmez iken keskinleşen dişlerini göstere göstere

"Vazgeç, yoksa onun için iyi olmaz!" diye gürleyip ateş alan sesinin rengine, üst noktadan nefreti, diri diri yakmaya teşne ifadeyi, niyeti ve et kokulu alevleri görmüştüm.

Daha ne görecektim!

Bu durumda imkânsız aşka ölüm değil, ayrılık yakıştırdı ve bunu kabul ettim.

Son buluşmamızda, Kenan'a masum yalanlar ve yarası kolay geçer gerekçeler söylemek varken, kimliğinden bahsederek dönüşsüz hoyratlığı seçmiş, kalbini orta yerinden deşmiştim.

Onu, ardından hep çok sevdim. Varlığın ve inancın temel dinamliğini anladıkça ve mesnetsiz yargılara silinmez çizikler attığım her aşamada birinciliği kendisine vererek milyonlarca insanla bir sevdim.

Hapislik yıllarında ziyaretine gitmek istedim.

Adımı hapishane yönetimine yazdırması için şimşek Cemil ile defalarca haber gönderdim, ama olmadı gidemedim.

Oysa, çok özlemiştim çok...

Mektuplarım eline ulaştı mı, hiçbir zaman bilmedim.

Sonra başka birinden, yarım kalan Sosyoloji eğitimini tamamlayıp İsveç'e yerleştiğini

öğrenmiştim, bir de "Suzan'ı görmek istemiyorum " dediğini...

Orada kapandığını sandığım sayfa hâlâ açıktı demek!

Karma denen şey de bu olsa gerek.

Bir anda bin şeyi düşünerek ve hatta hiç birini tam düşünemeyerek hafifce sendeledim.

Sıcaklığına az da olsa hissedilir kibrini katmış güzel kadın, bakışlarını yüksek rakımlardan atarken, gözlerimin ve dizlerimin işmar ettiği aşkın hikayesini sezmesin istedim.

Olabilirdi, bir yabancı tavrı takınarak ve saniyeleri ömrümde ilk kez bu kadar verimli kullanarak hasretimi dizginledim...

Gözlerimi şahsi tarihimin en büyük aşkının gözlerinden ayırmadan;

"Pardon, şapkamı unutmuşum, sizdeki gibi özel, el yapımı ve biricikti." deyiverdim.

Tarifsiz bir andı.

Düşük tonda "Yine mi?" sorusunu geveledikten sonra "Evet, unuttunuz." diye sözünü tamamladı.

İsveççe konuşan ve elini sımsıkı tutan başından şapkayı alarak bana doğru uzattı.

Okul yıllarımda sırada bıraktığımda da gidip kendisi alırdı.

Belli ki tanımıştı, benim de kendisini tanıdığım gibi...

Belli ki bugün beni ilk görüşü değildi.

Belki de dün, oracıkta okuduğum

"Dilin Gizil Gücü" adlı kitabın etkisiyle fazla içe döndüğümünden, yanıbaşında bir yerde uzandıkları halde farketmediğim kimselerdendi.

Biliyorum, çok iyimser bir bakış diyeceksiniz ama, belki de o kadın, sadece dostlarından biriydi ve bu kurmacanın gönüllü iş birlikçisiydi.

Bir kadın, diğer hangi nedenle başkasının şapkasını takabilirdi, hangi?

Kaybeden görebilsin diye mi?

Kıskanmadım diyemem, hayır hiç diyemem, ama kısa bir anda, boş ve hiç bir zaman da dolmamış parmaklarımda yüzük aradığını sezmek ve onu bu denli sağlam görmek anlık tesellimdi.

Az şey değildi, kendi toprağında farklı ve sakıncalı görülmek. Ruhun, barışın bütün ayarlarını bozan ve hangi zihin ikliminde ekilip harmanlandığı belli olmayan karanlığa gömülmek!

Az şey değildi!

Hâlâ kırgın gibiydi ve başka tek cümle dahi etmedi.

Bir bana bir de deryaya baktı sadece.

Seni deryalardan çok sevmiştim, dercesine...

Böyle mi yorumlamak istemişim bilmiyorum...

Ben şimdi neyin içindeydim, onu da bilmiyorum.

Kısağıyla son sürat dönen ve tez durması beklenmeyen dövenin altında ufalanan ekinin,

bir şakanın, bir düşün, bir gerçeğin, ha neyin?

Yahut gurubun ötesinden yükselen bir hayâlin ve hayâl içinde hayâl olup gidenin...

Hangisinin içindeydim, hangisinin?

Ufkun kızıl rengi solmak üzere ve

yağmur ciselemekteydi.

Hazan vaktinin bütün yükü yüreğime inmişti.

Acaba, bu denklemde canı cananı için seven kimdi?

Benzeri düğüm düğüm bir çok soru vicdanımı sürekli iğneleyecekti.

Şimdiki aklımla, o eli güvenle tutan olmak için, değil soyuma, sülaleme; koskoca aleme karşı çıkardım, ama geçti.

Başından beri birlikte kalsaydık, herkes gibi pekçok şeyi tüketmiş ve şüphesiz ki aşkı Ferhat'ın dağında arıyor olacaktık, bu konunun ayrı bir yönü...

Telifisi yoktu diğerk şikkın, ruhumuzda
açılan kapanmaz yarığın, aşmak için bugüne dek
harcadığımız zamanın ve hesapsız aşkın...

Evime döndüğümde sanık, tanık ve yargıç
olarak sarıldığım ilk şey kalemimdi...

İşte artık, ömür böyle geçecekti.

Ayrıldığımız günden beri, cihandaki her
"Öteki" bana dertti ve her sonbahar gelişinde, bir
kuru dalın intikamı gibi, ağacından düşen sarı
yaprak konup kirpiklerimi silecekti...

Ağustos 2024 İstanbul.

